

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségébe tartozó egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk fejében kapják

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET” ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ”-NEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST-IX., ERNŐ-UTCA 11–13. Telefon: József 6–70

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel kérjük is
Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

A szövetség teendői.

Minden alkalmat megragadtunk arra, hogy szövetséges egyesületeink azon nagy munkáját, melyet a háború eddigi ideje alatt végeztek, méltányoljunk. Választmányi üléseinken, körleveleinkben, közleményeinkben meleg szavakkal adtunk kifejezést elismerésünknek szövetséges egyesületeink önmegtadó, önzetlen munkatársaink eredményes munkásságáért, esetleg kevesebb sikerű, de ernyedetlen törekvéseiért. Különösen hálásak voltunk azon igaz vonzalomért, melyet szövetséges társaink a legmostohább időkben az anyaegyesület iránt tanúsítottak.

Örömmel olvashatta minden ügybarátunk a tavalyi év sok és tartalmas jelentését, melyeket szövetséges egyesületeink küldöttek be. Amde az új év nyitásával mintha csüggedés szállott volna a szivekbe. Arra számítottunk, hogy ez évben már a béke ölen teljes életkedvvel munkálkodhatunk és nemcsak a régi, hanem új célok felé is újult erővel, tisztult kebelrel törhetünk. Reményünk nem teljesült, de feladataink nem maradtak el, életerőre, lélekre annál nagyobb szükségünk van. Csak az vesz el, aki magát elhagyja. Mi győzni akarunk és győzni fogunk! Ehhez pedig két hadsereg kell: egy a fronton és egy a front mögött.

Hazánk minden tényezője összefog, hogy közigazgatásunk bajait orvosolja, hiányait pótolja. Találják meg, illetőleg tartásuk helyeiket e munkában a mi eszméink képviselői is!

Épen most mutathatjuk meg, hogy elveink megvalósíthatók, hogy nemcsak sopánkodni tudunk, hanem életrevalóan cselekedni is.

Mikor legnagyobb értéke van az állatnak, akkor legtöbb értelme van az állatvédelemnek. Mikor kevesebb a munkáskéz, mint a kenyérleső száj, akkor van legnagyobb szükségünk ingyen napszámosainkra, a fegyverszedőkre és gazpusztítókra. Mikor legnagyobb a kegyetlenség, a rombolás, akkor kell leginkább a csillapítás. Mikor legfásultabb a néplélek, akkor kell legjobban a puhítás. És épen a kétségbeesés széléről kell Istenbe vetett legmélyebb bizalommal visszatörpannunk.

És az állat- és növényvédelem szükségességének mostani köztudatát vigyük bele a jövőbe, hogy egy hatalmas békés hadsereg várja itthon hazatérő hőseinket, egy üdv hadserege, mely az ő kardjukból gazdasági eszközöket, nyíró és nyeseő ollókat készítsen, lelkük háborgó hullámaiból partütítő habokat varázsoljon és szeretettel fogja le az ő honvédő hatalmas karjukat, ha ütésre, rombolásra találják főlemelni.

Pásztor József könyve.

„Négy lábú bajtársaink. Állatok a háborúban.”

I.

Körlevél

a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének minden tagjához.

129/1916. sz.

Pásztor József állatvédő írónk „Négy lábú bajtársaink. Állatok a háborúban” című kitűnő ifjúsági művének megjelentét már bejelentettük lapunk januári számában. „Munkám alap gondolata — írja a jeles szerző az Országos Állatvédő Egyesülethez intézett levelében — az állatok iránti szeretetből fakadt s ezt az érzést akarja erősíteni az ifjúság lelkében. Kötetem irányzata szolgálatára lehet az állatvédelemnek, amit már a sajtó is felismert.” E sorok igazságát mi is elismerjük és azért melegen ajánljuk a tisztelt Elnökségnek, hogy különösen a madarak és fák napján végzendő ajándékozásra vagy vizsgai jutalomkönyvekül való kiosztásra az egyesület anyagi erejéhez képest bizonyos számú példányt megrendelni és ezenkívül a művet a helyi sajtó útján a szülőknél és iskoláknál ajánlani szíveskedjék.

A díszes könyvből mellékelten küldünk egy tiszteletpéldányt, melyet az Országos Állatvédő Egyesület megfizetett.

„Légrády Testvérek” kiadóhivatala (Budapest, V. Vilmos császár-út 78.) a díszkötésű könyv árából 4 K 50 f-ből, egyesületünk és szövetségünk számára 25% engedményt tett, darabját tehát 3 K 38 f-be számítja, ezenkívül a szállítás költségeit fedezi a cég. A tisztelt Elnökség tehát a körzetében gyűjtött és saját pénztárából tett megrendeléseket küldje be az Országos Állatvédő Egyesületbe és mi szívesen közvetítjük a megrendeléseket a kiadóhivatallal.

A szerző egy másik leveléből idézzük: „Örömmel vettem tudomásul, hogy az Állatvédelem közölni fogja a könyv előszavát, egyúttal kijelentem, hogy bár-mikor készséggel szolgálom az állatvédelem nemes ügyét. Ha másért nem tenném, az egyesület ideális önzetlen munkája s a mai önzéssel telt világban oly ritka áldozatkészsége is buzdítana erre.”

És valóban évről-évre ajándékoz Pásztor József író egy-egy értékes művecskét Gyermekeknaptárunknak. És könyve csakugyan megérdemli a pártolást. Azért nem is sajnáltuk a szerzőtől az elismerést: „Nagy és tiszta gyönyörűség ily könyvet olvasnunk; öröm, hogy az állatok szeretetét terjesztő mű megjelenhetett; éltető

remény, hogy van egy fiatal íróművészünk, akinek keblét a mi érzelmeink hevítik, tehetségét a mi tárgyaink termékenyítik, tollát a mi céljaink vezérik."

Meleg ügyszerű üdvözléssel

Budapest, 1916. február 17.

Fodor Árpád s. k.
tanár, főtthár.

K. Nagy Sándor s. k.
táblabíró, alelnök.

Mosdik a lövészárk cicája.

II.

Előszó.

Kis Pajtásaim!

Amit ebben a könyvben olvastok, nem magam találtam ki. Mind igaz történet. A nagy háború szórta elibém bő kézzel.

Én csak bokráta szedtem s kicsinosítottam, hogy nektek kedvesebb legyen. Miért tettem? Mert mindig szerettem az állatokat.

So'se felejttem el életem legnagyobb örömét. Két pici, piros szemű nyúl adta nekem. Olyan kicsi legény voltam, mint ti. Házat építettem a nyulacskáknak. Etettem, neveltem őket. Néha belenéztem a parányi, bamba szemükbe. Talán azt kérdeztem: „Mi van bennetek, a csöpp, sötét kis leltekben?”. Vagy azt: „Mi a hasonló köztetek és közöttem?”. Hiszen ti is szerettek a napsugarat. Örültök, futkároztok, éltek. Van szátok, szemetek, szívetek. Ha a kezembe veszlek benneteket, érzem is a szívetek halk dobogását.

És so'se felejttem el azt a nagy fájdalmat, amit akkor éreztem, amikor holtan, megfojtva találtam őket, a remekbe épült házikójuk előtt. A piros szemcskéjüket kékes hólyag takarta. A fény elrepült belőlük. Amint a kezembe vettem hideg kis testüket, a lábuk erőtlen lelógott.

Kicsi legény voltam mint ti, de bennük ismertem meg az életet és halált.

És azóta kevésszer indítottak úgy meg az állatok, mint most, a világháború zivatarában. Belesodródttak ők is az ember mellett a rettenetes forgatagba, maguk se tudták hogyan. Szenvedtek roppantul ők is, mint az

emberek. Égő városokban, bombázott falvakban, az omladozó falak között, ott felejtett kutyák vonítottak. A gránát sikongása között, egy elhagyott, virágos tornácán kanári énekelt kalitkájában s nem tudta, hogy az éhhalál leskelődik reá. Szétlőtt ház puszta kéményén keringett a fiait etető gölyö. Az ember elhagyta az állatot, s a harctereken a szanitéc kutyák puskaropogás közben, halálmegvetéssel, ezerszámra szedték össze a sebesült katonákat. És a szegény családjától, házatól, mosolygó szemű gyermekeitől elszakított katonát a harctér borzalmi között egy hűséges kutya ragaszkodása melegítette föl.

A nagy háború szenvedése még sokkal több lett volna, ha az emberek: a hóban, fagyban, viharban, vérben járó szegény katonák, nem érezték volna sokszor az állatok ragaszkodását.

Sokszor került egymás mellé a nagy háborúban ember és állat.

Kis történetekben ezt mutatja be nektek ez a könyv. Az emberhez közeledő állatot s az embert, aki az állatot megérti. Teljen meg a szívetek ezeknek a kis történeteknek sugarával.

Hiszen ti még mindezt megértitek! Titeket nem ragadt meg magával a gond, a munka, a pénzszerzés vágya.

Ugy-e, az élet nem lenne olyan szép, ha néha egy hű kutya szemébe bele nem nézhetnétek? Ha egy pici, hófehér bárány lábatokhoz nem dörzsölné kedvesen a selymes bundáját? Vagy ha nem látnátok soha repülni madarat? Ugy-e az az öröm, hogy éltek, akkor kevesebb lenne? Ugy-e kevesebb, ha soha nem éreznétek, hogy az állatok is szeretnek benneteket?

Közeledjétek hát az állatokhoz. Ha az ember szenved is, tud szólni, panaszkodni. De az állatok nem mondhatják meg nektek: mit éreznek, mi a fájdalmuk. Ti azért vagytok emberek, hogy észrevegyétek a fájdalomukat s meglássátok az örömeiket. Szeressétek őket!

Ha jobban szerettek az állatokat, jobban szerettek majd az embereket is.

Ezt gondoltam, mikor ezt a könyvet irtam.

Budapest, 1915. év augusztus havában.

Pásztor József.

Néhány szó a kutyatolvajokról.

Irta: Iovag Kerpely Béla.

Nagy városokban egész külön kasztot képeznek a tolvaj és egyéb „díszes” csöcselék-társaságokban a kutyatolvajok. Különösen olyan külföldi városokban, hol a telivér ebkedvelés elterjedt sport, mint Berlin, München, Frankfurt, nem is szólva London és Párisról, egész szervezetek működnek és szoros összeköttetésben állanak egymással. Minálunk, Budapesten, még nincsenek nagy stílyú ilyen gazemberek, hál' Istennek, mert aránylag nem nagy az ebtartók száma még fővárosunkban és a fővárosi kutyák között nagyon kevés még a telivér, melyre különösen fáj az ebtolvajok foga, kik többnyire meglehetősen szakértelemmel is bírnak. De azért ne örüljünk, hogy e téren kivételes erkölcsű szép fővárosunk. Sajnos, vannak itt is kis csirkefogók (hogy kutyafogót ne mondjak), kik azonban többnyire csak alkalmi tolvajok és mint mellékeresetét űzik a kutyalopást.

A háború folyamán Orosz-Lengyelországban néhány napig egy helyen voltam bekvártélyozva múlt télen, egy bajor rezervhadnaggal, aki civil foglalkozására nézve rendőrtisztviselő Münchenben és véletlenül éppen olyan kutyabarát és tenyésztő, mint

csékélységem már jó tizenhét esztendeje. Persze szabad óráinkban egyébről sem beszélgettünk, a legnagyobb ágyudőrej közepe is, mint kedvenceinkről, a kutyákról. Többi közt elmondtam neki, mennyire sajnáltam a legkedvesebb foxim, „Zsé“ elvesztését, mely nyomtalanul eltűnt, mikor öt év előtt Budapestre költöztem vissza. Így terelődött beszédünk a kutyalopásokra és a müncheni rendőrtisztviselő néhány igen érdekes adatot mondott el nekem a nagyvárosi kutya-tolvajszervezetek működéséről, mely raffinált trükkök és az értékesítés mikéntje, úgy hiszem, érdekelni fogja a mi ebkedvelőinket és állatvédőinket is, különösen a fővárosiakat.

A legkülönbözőbb trükkökkel dolgoznak ezek a hivatásos kutyatolvajok és rendszerint estszürkületkor kezdik meg működésüket, mikor is a városi kutyát leküldik az utcára a cseléddel. A többnyire fiatal, jóképű, egészen jól öltözött tolvajok ilyenkor ismeretséget igyekeznek kötni a szobacicusokkal, ami nem valami nehéz mesterség, de egyszersmind feltűnően barátkoznak a pórázon vezetett kutyussal is. Mindenféle jóval, cukorral, húsdarabkákkal, kaláccsal kedveskednek a kutyának és gyakran simogatják az orra körül. Két-három napos esti rendezvous után már farkcsóválva üdvözi a kutya, az udvarlót, már megismeri. Szívesen marad kint vele az utcán, míg a szerelmes leányzó beszalad a fűszereshez bevásárolni, vagy a trafikba estilapért, vagy egyéb megbízatás híjján egy pár cigarettáért a deli fiúnak. Mire visszatér hült helye van kutyának is, legénynek is. Ezzel a trükkel dolgozó fiatalabb tolvajok néha egyszerre a város nyolc-tíz helyén is vannak „szerelmileg“ érdekelve.

Másik trükk, melyet akkor érvényesítenek, ha gyermek vezet pórázon kísérő nélkül kutyát. A mit sem sejtő kis fiut vagy leányt egy mindig kéznél levő fiktív levéllel felküldik a legközelebbi ház III.—IV. emeletére, ehhez és ahhoz a kigondolt címhez.

— Majd tartom addig a kutyuskát — mondja a furfangos tolvaj es már nyúl is a pórázért.

Mire a hiába fárasztott gyerek visszatér a kapuhoz, ki tudja merre jár már a tolvaj zsákmányával, a kedvenc Hektorral, Pucival vagy Takival.

Raffinált trükk, mikor pórázon vezetett t ű z e l ő n ő s t é n y kutyával megy sétálni a tolvaj. Többnyire a sétaterek, város-parkokban grasszálnak ekkép „felszerelve“, mert itt, ezeken a nagyvárosi fogalmon kívül eső helyeken, a városi kutyákat rendszerint szabadon szokták engedni gazdáik, hadd galoppirozzanak keveset szegény városi foglyok. Persze, a „virágnak megiltani nem lehet“ és a tüzelő nősténynek még a legjobb appellal bírő, komoly német vizsla sem fog tudni ellentállani. Vakon szalad utána és ily módon néha öt-hat különféle fajtájú kankutyát tud egyszerre elfogni az élelmes kutyatolvaj. A parkban nyugodtan sétáló gazda pedig fűtülhet a kutyájának, rég a tolvaj pórázán van az már és ész nélkül követi a „csábító“ nőstényt.

Merész ember volt Münchenben az a kutyatolvaj, aki egész egyszerűen, sans géne, felöltötte a városi sintérek uniformisát és fényes nappal azt a kutyát fogta el drótkarikájával, amely a tetszését épen megnyerte.

Nagyon veszélyes „brans“ az ebkiállítás tolvaja is. Ezek rendszerint előkelően öltözött, előkelő allűrökkel bíró urak vagy hölgyek és a kora délutáni órákban, vagy este kapuzárás előtt működnek, mikor kevés a látogató, és a gondozó személyzet kevesebb éberséggel őrködi. Egyszerűen kiemelik a kiszemelt ebet boxjából, mintha a tulajdonosok lennének és hamisított igazolvánnyal kiviszik a kiállítás területéről, vagy ilyen híjján valamilyen áteszik az ebet a kerítésen, hol a kívül várakozó „társ“ gondoskodik a továbbiakról. A külföldi nagy ebkiállítások sok nehéz kárpótlásdíjra fizettek már az így eltűnt értékes példányokért. A magyar ebkiállítások vezetőségeinek dicséretére kell kijelentem, hogy minálunk még nem történt kutyalopás kiállításainkon. Két kísérletről tudok ugyan, de mindkét esetben kellő időben elcsípték a tolvajt derék rendezőink.

Ezek tipikus esetek, melyeket itt felsoroltam. Trükkök,

melyek mindenesetre több-kevesebb ügyességet, hogy ne mondjam, szakavatottságot feltételeznek a tolvajtól. Hazulról elcsatagolt, eltévedt kutyák elfogása, már könnyű mesterség. Ilyen „közönséges dolog“-gal nem is foglalkozik a nagystylú gazfickó, ez inkább az alkalmi tolvajok tereuma.

Miképen értékesítik már most az ilyen hivatásos kutyatolvajok a lopott „árút“? Üzletkörüik négy ágazatra oszlik. A legkisebb rész, leginkább a nagyobb fajta kutyákból, vágóra kerül. Ez furcsán hangzik bizony, de a nagyvárosok kültelkein mindenkor ették és eszik szegény emberek a kutyahúst. Ha jól emlékszem, pár év előtt a mi fővárosunkban is felfedeztek valahol a külső Váci-úton, ilyen rejtett kutyaemészárszékét.

Egy másik csoportja a lopott kutyáknak a v i v i s e c t i ó t szolgálja. A klinikák, tudományos laboratóriumok jó pénzen vásárolják a szegény néglábu martírokat, nem törődve természetesen a fajtával, értékkel és, hogy mikép jutott az illető kísérleti állat az eladó tulajdonába. Berlinben egy ilyen lefülelt „klinikai szállító“ néhány év előtt saját bevallása szerint 2—300 márkát keresett havonként lopott kutyákból.

Élelmes értékesítési trükk az apróhirdetés útján való visszaszolgáltatás. Itt még hozzá a „becsületes megtaláló“-t is játssza a tolvaj. Előbb ellopja az ebet, azután lesi a napilapok apróhirdetési rovatát, nem keresek-e ilyen, meg olyan elveszett kutyát, illő jutalom ellenében? Ha pár napig nem jelenik meg a hirdetés, akkor a tolvaj „fektet be“ néhány fillért és ő maga tesz közzé egy apróhirdetést, hogy ilyen, meg olyan kutya találtatott. A boldog tulajdonos persze örömmel siet átvenni elveszettnek hitt kedvencét és a „becsületes“ jó ember pénzbeli jutalma nem marad el, még a kezét is megrázzák ráadásul.

A negyedik, és ez a kutyatolvajvilág „legelőkelőbb“ kasztja, a lopott ebek eladásával foglalkozik. Minden nagy városban vannak kéteshírű ebkereskedők, kik a laikus ebkedvelő közönség által igen frekvált üzletkörrel bírnak. A lopott kutya természetesen ritkán kerül együgyűnazon városban eladásra. A müncheni kutya például Berlinben kerül piacra és vice versa, nehogy a gazda a vételnél rátaláljon és a lopás kiderüljön. Az ilyen kutyakereskedők egész sereg „ügynököt“ foglalkoztatnak, kik az „árú“ felhajtásáról gondoskodnak. Pár év előtt minálunk Budapesten is fölülötte boltját egy kutyakereskedő, kinek izléses előkelőséggel berendezett üzletében majd mindig meg lehetett találni az „elveszett“ kutyákat, gyakran más formára nyírva, vagy kurtírozva, sőt meg is festve. Rövid, de dicstelen szereplés után be is csukta kutyaszalonját.

Kérdés már most, miképpen védekezhethünk ezen kutyatolvajok ellen? Bizony erre más választ vagy tanácsot adni nem lehet, mint: elővigyázat! Vigyázzunk és vigyáztassunk a kutyánkra. Ha mégis eltűnik, ne sokat tétovázzunk, hanem azonnal siessünk az állatvédő egyesületbe, a rendőrségre, a sintér-telepre, a klinikákra, vagy az ebkereskedőkhöz. Egy-két egyébként tisztességes ilyen üzlet is vesz néha mindenesetre jóhiszeműen lopott jószágot az alkalmi tolvajoktól.

Budapesti specialitás az u. n. madárpiac, a középponti városház udvarán, hol minden kedden és pénteken madarakat kanárit, galambot, madáreleséget, házi nyulat és kutyát árúlnak. Ha kutyánk elveszett, ezt a nyílt piacot ki ne hagyjuk a keresésnél! Alkalmi kutya-kistolvajok főeladási helye. Erre rendőrségünk figyelmét újól fog felhívom, mert mint törvényszéki ebszakértőnek már volt alkalmam néhányszor a budapesti „madárpiacot“, a maga valódi színében ecsetelhetni.

Ha valahol, úgy a fent nevezett helyek valamelyikén megtaláljuk elveszett kutyánkat, feltéve, ha még helyben van, mert a müncheni rendőrtiszt szerint a nemzetközi nagy kutyatolvajok ügynökei eljárnak idegen városokba is „vendégszereplésekre“ így történik meg néha, hogy egy-egy értékebb példány nyomtalanul eltűnik a fővárosból.

¶ székesfőváros madárvédelme.

Az Állatvédelem 1915. évi 3.—4. számában a székesfőváros határában létesített madárvédelmi intézkedésekről számoltam be.

Az 1915. évi háborus esztendő ezen téren is nyomokat hagyott hátra. Újabb fészkelők nem voltak beszerezhetők, a téli etetés is — a költséges beszerzés miatt — szűkebb volt ezen évben, a fészekodúk nem voltak személyzet hiánya miatt észlelhetők, számuk nem szaporodott; azonkívül az észlelések eredménye sem oly megbízható, mint az előző években, mert több helyen a hadba vonultak feleségei végezték azt úgy, hogy a kellő gyakorlat hiányán kívül az illetők közömbösségével is meg kellett küzdeni.

A meglevő 529 fészekoduból elpusztult 3 drb., üresen maradt 181 drb., nem figyelgetett meg 17 drb., és egyszernél többször 36 drb.-ban volt költés. A lakott fészekoduknál az eredmény a következő volt ezen évben. 205-ben fészkelte cinke-féle, 17-ben fakúsz, 10-ben légykapó, 14-ben nyaktekerecs, 1—1-ben rozsdafarku, fekete rigó, kenderike, ökörszem, pinty, 4-ben sármány, 2-ben darázs, 44-ben veréb, 3-ban pele, mókus.

Az eredmény tehát a nehéz viszonyokat és hiányos észlelést figyelembe véve ezen évben is kielégítőnek mondható. Az etetők száma némileg megfogyott, mert a drága eleséget csak teljesen megbízható helyekre adtuk ki, és az elért eredmény a következő volt:

40 etetőre járt cinke, 24-re sármány, 20-ra fekete-rigó, 23-ra veréb, 17-re pinty, 3-ra pipiske, 11-re vörösbegy, kenderike, 5-re csíz, fakusz, 9-re harkály, 1-re Mátvás, csuszka, zöldike és légykapó.

Budapest, 1916. február 6.

Guckler Károly erdőmester.

¶ Az Országos Állatvédő Egyesület köréből.

Kitüntetések. Egyesületünk és szövetségünk elnöksége gróf Klebelsberg Kunó és Vargha Gyula államtitkárokat, dr. Neményi Imre min. tanácsost, dr. Boda Dezső főkapitányt, Demény Károly vezérigazgatót, dr. Jankovich György, dr. Neterda Modest és dr. Szücs István osztálytanácsosokat mint egyesületünk és az általunk képviselt ügy nemes pártfogóit legfelsőbb helyről nyert magas kitüntetésük alkalmából levélben üdvözölte. A kitüntetett urak megleghangu sorokkal köszönték meg üdvözlésünket.

Ezer koronás alapítvány. Özv. Döry Miklósné szőnyeghi Horváth Mária ömértósága, cs. és k. kamarás özvegye, a sopronmegyei Mihályiból ezer koronát küldött egyesületünknek következő sorokkal: „Ámbár csak halálom után volt szándékom ezen összeget, ezer koronát, az állatvédelem részére hagyományozni, de jobbnak vélem, ha ezt ma már lefizetem. És kérem ezen összeg évi kamatait az állatvédelem részére legjobb belátásuk szerint felhasználni. Tisztelettel özv. Döry Miklósné sz. szőnyeghi Horváth Mária, Sopron-Mihályi.“

Egyesületünk elnöksége hálás köszönő-levelet és alapító tagsági díszoklevelet küldött a kegyes és bőkezű adakozó úrnőnek.

Adományok. Grimm Gusztáv ügyvivő alelnök 250 koronás adományával gyarapította a hadi lovak számára gyűjtött és egyelőre az Országos Állatvédő Egyesületnél őrizetbe helyezett összeget. — Popelka Johanna úrnő, budapesti háztulajdonos, 100 korona adománnyal az Országos Állatvédő Egyesület alapító tagjainak sorába lépett.

Az elnök úr szabadságon. Máday Izidor ny. min. tanácsos, nagydíemü elnök urunk rövid ideig pihenni kíván, ezért január 29-én K. Nagy Sándor kir. ítélőtáblai bíró alelnököt kérte fel, hogy vállalja el helyettesítését. A jóságos elnök úr egészségi állapota egyáltalában nem ad okot aggodalomra, ömértósága az ő 77. évéhez képest — hála Istennek — elég erős és minden iránt élénken és meleg szívvel érdekli.

Monostori Károly alelnök betegeskedik. Monostori Károly ny. állatorvosi főiskolai tanár, egyesületünk alelnöke következő sorokat intézte a főtítkárhoz:

Igen tisztelt Főtítkárr úr! Az akarat önt felkeresni és lapjába írni megvolna, de idegrendszerem túlfeszültsége folytán házi orvosom hosszabb időre eltöltött szellemi foglalkozástól, sőt eltöltött a társadalomban való forgástól is, abszolút nyugalmat ajánlván. Így áll a dolog; méltóztassék hát talán hanyagságnak, vagy rosszindulatú viselkedésnek nem tekinteni a sajnálatos dolgot. Nagyrabecsüléssel Monostori Károly.

A madarak és fák napja a középfokú iskolákban. A földművelésügyi miniszter f. évi február hó 8-án 138812, szám alatt a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez következő átiratot intézte:

Az országos állatvédő egyesületnek, a madarak és fák napjának a középiskolákban leendő meghonosítása iránt Nagyméltóságodhoz intézett felterjesztése kapcsán van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesíteni, hogy a madarak és fák napjának tervezett kiterjesztését — a magam részéről a gyakorlati madár- és állatvédelem fejlesztése szempontjából is kívánatosnak tartom.

Kérem tehát Nagyméltóságodat, hogy nevezett egyesület kérését nagybecsű figyelmére méltatni és elhatározásáról engem is értesíteni méltóztassék. A miniszter helyett: báró Kazy József államtitkár.

Az Állatbiztosító Társaság kedvezménye. A Magyar Kölcsonő Állatbiztosító Társaság mint szervezetet (Budapest, IV., Papnövelde-utca 10.) kérelmünkre díjtételeiből 5% kedvezményt engedélyezett állatvédő egyesületi tagjaink részére arra való figyelemmel, hogy tagjaink állataikat fokozott gondozásban részesítik. Együttal kilátásba helyezi a társaság, hogy „Állatbiztosítás“ című lapjában oly közlemények is fognak megjelenni, melyek az állatvédelemmel kapcsolatban állanak.

Az Országos Népoktató Egyesület a következő átirattal köszönte meg egyesületünknek a lábadozó katonák számára küldött 700 db. kiadványt:

Tekintetes Elnökség! Az Országos Állatvédő Egyesület t. Elnökségének 1489/1915. számú átiratában foglaltakat örömmel s köszönettel vettük tudomásul. Lábadozó és rokkant katonáink részére rendezett tanfolyamainkon minden kínálkozó alkalmat felhasználunk arra, hogy az Országos Állatvédő Egyesület által kitűzött célokat mentől hívebben szolgáljuk. Kérjük a t. Elnökséget, hogy a kiadványaiból felajánlott 700 példányt e sorok átadójának kiadni méltóztatnék. Budapesten, 1916. január 14-én, Kiváló tisztelettel E m h ő Gy u l a főtítkárr, K a t o n a B é l a elnök.

Olvasmány a beteg katonáknak. A Zita-kórház II. pavillonjának beteg katonái olvasnivalókat kaptak egyesületünk-től, mire következő köszönő levelet írták:

Nagyságos Úr! A kért könyveket megkaptuk; hálásan köszönjük. Szívesen vennénk azonban, ha még — Nagyságod — az Orsz. Állatvédő Egyesület havi lapjából néhány példányt

kegyes lenne nekünk megküldeni. Kiváló tisztelettel Fónagy, Kikinday Aladár, Zál, Ré Kálmán, ifj. Kálmán Sándor, Vida Sebestyén tizedes, Barta Pál, Ambrus Sándor őrzető, Krajcsóvics Pál (tót könyv), Petyószki Ferencz, Dudás József, Bakó István, Suják Péter Nagy Cs Lajos, Laboranovits János, Pelle István, Eduard Wohner, Josef Wilfinger, Fritz Kogler, Podoba János tizedes, Gró György, Ung János, Fekete Dániel, Czineg Ferencz.

Erre küldtünk a mi lapunkból és másféle folyóiratokból is egy csomagot, amit szintén szépen megköszöntek.

Egy rokkant katona okos segítyezése. K o n c z Lajos brassói asztalos, a marosvásárhelyi 9. honvédhuszár-ezred rokkant huszára azzal a kéréssel fordult az Országos Állatvédő Egyesülethez, hogy megélhetésének lehetővé tételére fajnyulakat adományozzon neki. Az elnökség a kérelmet meleg ajánlással a földművelésügyi miniszter úrhoz közvetítette, aki marosvásárhelyi kirendeltségét utasította, hogy nyúltenyésztő telepéről a szegény tudóbeteg veteránunk egy fajnyúl-törzset teljesen díjmentesen sürgősen küldjön meg.

Madáreleség-adomány. A Pesti Hengermalom Résztársaság két zsák ocsut küldött a madarak etetésére. A jószívű adományt köszönettel fogadta az Országos Állatvédő Egyesület.

Megbizottaink 1916. évi igazolványait a főkapitányság már láttamozva visszaküldte. A kilencvenhét új igazolványt megküldjük megbizottainknak. Ezúton is kérjük, hogy a régi igazolványokat tessék visszajuttatni egyesületünkhöz.

Uj megbizottak. Megbizottnak jelentkeztek: Kuliffay Izabella zenetanárnő, dr. Makay Béla min. tanácsos és Kertész Zsigmond magánhivatalnok.

Gyermeknaptárunk idei évfolyamából 282 ezer példány készült és fogyott el. A földművelésügyi miniszter rendelte 3500 példányból 2500 példányt az aradi m. kir. jószágigazgatásának és 1000 példányt a kolozsvári m. kir. telepítési felügyelőségnek küldöttünk. A Hontvármegyei Állat- és Madárvédő Egyesület Pálfi Péter kir. tanfelügyelő közvetítésével 1248 drb. Gyermeknaptárt helyezett el. Maros-Tordavármegye kir. tanfelügyelője, Déák Lajos kir. tanácsos kimutatást küldött egyesületünknek, mely szerint az ő buzdítására a vármegyében 28 iskola 1765 naptárt vett. Streiling Ilona szföv. tanítónő, választmányi tagunk, 1250 Gyermeknaptárt helyezett el. A többi tömeges rendelést már legutóbbi számunkban közöltük, a választmányi ülés főtitkári jelentésében.

Választmányi és végrehajtóbizottsági ülés. Az Országos Állatvédő Egyesület választmánya és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének végrehajtóbizottsága f. évi február 26-án, szombaton d. u. 4 órakor az egyesület székházában (IX., Ernő-utca 11–13.) együttes ülést tart. Napirend: 1. Két hitelesítő tag kiküldése és a múlt ülés jegyzőkönyvének bemutatása. 2. Főtitkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Uj tagok felvétele. 5. Megbizottak felvétele. 6. Gróf Andrassy Dénes hagyatékának befizetése iránti halasztási kérelem. 7. Gróf Andrassy Dénes hagyatékának közjegyzői költségein felül kért külön díjazás. 8. A megbizottak értekezletének indítványai. 9. Indítványok.

Állatkinzás üldözése. A földművelésügyi miniszter úr a következő lókinzási ügy iratait küldte le egyesületünkhöz: Horváth Dénesné értesítése alapján feljelentettük F. D. fuvarost és kocsisát lókinzás miatt. Az I. ker. kapitányság a fuvarost 40 K pénzbüntetésre ítélte, mert a kocsiját a vonó állatok erejével és a megteendő út minőségével arányban nem álló mértékben terhelte meg. A kocsis ellen azonban megszüntette az eljárást a kapitányság, mert hadbavonulása folytán az ügy elévült.

Átkadályozzuk meg az állatkinzásokat!

A szövetséges egyesületek köréből.

Kassai Állatvédő Egyesület. Igen tisztelt Társegyesület! Folyó évi 11/1916. sz. a. kelt s egyesületünkhöz is megküldött főhivására kiváló tisztelettel értesítjük, hogy miután egyesületünknek 1911 évi december hó 10-én történt ujjaalakulása alkalmával az akkori közgyűlés a jegyzőkönyv e) pontjának tanúsága szerint kimondotta, hogy egyesületünk az Országos Állatvédő Egyesülettel szervi viszonyba, illetve az általa megalakított Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége sorába lép, hogy így nemes misszióját annál biztosabban teljesíthesse: nem tartjuk szükségesnek, hogy ezen elhatározáson addig változtassunk, amíg annak szüksége fönforog, hogy a vidéki egyesületek az anyaegyesület bizonyos mérvű oltalma s irányítása mellett fejtsék ki a szükséges tevékenységet.

Ha azonban a t. Társegyesület szükségesnek találja, hogy ezen nyilatkozatot az annak idején velünk közölt módzatok alapján megújítsuk, úgy készséggel kijelentjük, hogy nemcsak örömmel vagyunk és maradunk szervi szoros viszonyban az anya- s a többi társegyesülettel, hanem tekintettel arra, hogy minden téren a közös társulásban rejlik a kifejehető nagyobb erő, szinte szükségesnek találjuk, hogy a Szövetség továbbra is fönálljon s egy központi irányítással támogattassék, nehogy az erők szétforgácsolatlanok s a vidéki egyesületek működése megbénuljon, sőt talán teljesen elsorvadjon. Kiváló tisztelettel maradtunk Kassa, 1916. február hó 8-án. A Kassai Állatvédő Egyesület nevében: R a v a s z I s t v á n titkár, A r á n y i A n t a l elnök.

Besztercze-Naszód-vm.-i Állatvédő Egyesület.

Vármegei állatvédő egyesületünk alapszabályai még nincsenek jóváhagyva. Ennélfogva és a háború miatt ülést az elmúlt évben sem tarthattunk s működésünk ezen idő alatt is főképen az állatvédelmi eszméknek terjesztésére — ez is főképen a beszterczei székely társaság által rendezett szabadoktatás rendjén — szorítkoztunk. És pedig alulírott által 1913. december 28-án tartott felolvasás után egyletünk megalakulván, 1915. január 10-én „Állataink a háborúban” és 1915. február 13-án „A vörös csillag jelentősége állatvédelmi szempontból” cím alatt megtartott felolvasásaival a könyörületességet keltettük fel az állatok iránt.

„Mind en kezdet nehéz”; de nekünk most kétszeresen, sőt többszörösen nehéz. A háborúért is nehéz, de megérősített alapszabályok hiányában egyleti tevékenységet nem fejthetünk ki azért sem, mert: elnökünk e vármegye területéről eltávozott; titkárunk, Kerezi Géza, hadbavonult, mint ahogy hadbavonult tagjainknak tekintélyes száma.

Az elmúlt évről a tagsági díjakat most inkasszáljuk. Elhatároztuk, hogy az „Állatvédelem” 1916. évfolyamát csak azok részére biztosítjuk, akik tagsági díjaikat úgy a múlt, mint a folyó évre kifizetik.

A mi egyletünk fő feladata az, hogy ne csak az állatok megvédésére szorítkozzunk, hanem inkább a nép jellemét irányítsuk; bele kell oltanunk népünk és gyermekeink lelkébe az állatvédelmet. Ehhez az intelligenciánk támogatását várjuk; mert mihelyt e támogatással megtölthetjük népünket és gyermekeinket jó lélekkel, akkor nem fog kelleni többé az állatvédelmi eszméknek terjesztését forszírozni; de addig igen is indokoltnak látszik ezen eszmék terjesztésére fordított minden igyekezetünk. Addig azonban arra is törekszünk, hogy a saját megélhetésünkön s a harcosaink szenvedéseinek enyhítésén kívül könnyíteni igyekezzünk az itthonmaradottak helyzetén is azzal, hogy az embereket közelebb hozzuk egymáshoz a nélkülözésekben és segítségben s gondolunk mindenkire és mindenre — állatvédelemre is.

Végül ígérem és fogadom, hogy e válságos, nehéz időben is megőrizem bizalmamat egyesületünk sorsa iránt és bár egymagam keveset lendíthetek, de nem szünök meg annak javára

munkálkodni – áldás és siker reményében. Hazafias üdvözlettel Besztercze, 1916. február hó 15-én. Székely Sándor m. kir. főállatorvos

A Sárosvármegyei Állatvédő Egyesületnek az Országos Állatvédő Egyesület közvetítésével Ujsághy Erzsit tanítónő, egyesületi tagtársunk a temesmegyei Varjasról 28 kg. tökmagot küldött. A szövetséges egyesület elnöke, Ágoston Károly, ny. tanár, meglehangú levélben köszönte meg a pompás madárcsemegét.

A Nyiregyházi Állatvédő Egyesület a „Nyirvidék”-ben a következő felhívást adta közre: „A mostani sáros utakon, amelyek gyakran vékonyan felfagynak, de ezzel még járhatatlanabbá válnak, sokszor látni állatkínzókat Elismerjük, hogy az erőtakarmány hiánya folytán az igavonók teljesítőképessége csökkent, de ebből nem az következik, hogy ostorral, olykor doronggal nógassuk azokat a húzásra, hanem a terhelést kell kisebbiteni. Rendőrségünk szigorúan bünteti az állatkínzókat, de az összes mellékutakra nem jut rendőr, már pedig a sár ott a legnagyobb s épen azért a lakosság nagyon helyesen teszi, ha a jószágkínzókat feljelenti. Az állatkímélés mindnyájunk érdeke, mert ha sok állat elhull a kínzás következtében, a közlekedési mezériákat és a tavaszi szántás akadályait nagy mértékben fokolja.”

IRODALOM.

A fészekodvak ügye a háboruban. Csörgey Titusnak, a M. K. Ornithológiai Központ h. igazgatójának ily című közhasznú értekezését, mely az „Állatvédelem” 1915. évi szept.-okt.-i és novemberi számaiban jelent meg, az Országos Állatvédő Egyesület külön is kiadta csinos füzet alakjában. De még a madarak és fák napjának VI. évkönyvében is közzétesszük az értekezést. A füzetből szívesen küldünk kívánatra ügybarátainknak.

1917. évi Gyermeke-naptárunk anyagának beszerzése érdekében az idén is felkértük az állatvédelem hírneves író-barátait, hogy jeles közleményeikkel nemzetnevelő kiadványunkat gazdagítsák. Ezen kívül a következő pályázatot hirdettük:

Az Országos Állatvédő Egyesület a t. tanár- és tanító urakhoz és úrnőkhöz azzal a kéréssel fordul, hogy a kiadásában évenként megjelenő Gyermeke-naptár 1917. évi folyamát az elemi iskolák tanulóinak értelmi fokához mért dolgozatokkal gazdagítani szíveskedjenek. A közlemények a gyermekeket a természet, kivált az állat- és növényvilág szeretésére szórakoztatva oktassák, bennük a szép és jó iránti érzéket ébresszék, szívükre és kedélyükre nemesítőleg hassanak, vallásosságban, erkölcsben és hazafiasságban erősítsék őket. A közlemények prózában vagy versben legfeljebb nyolcvan nyomtatott sorra terjedhetnek és legkésőbb márc. 15-ig beküldendők az Országos Állatvédő Egyesülethez (Budapest, IX., Ernő-utca 11–13.). A közlésre alkalmasnak ítélt dolgozatért a beküldő tíz korona tiszteletdíjban részesül. Ezzel az intézkedéssel azt akarjuk elérni, hogy a t. tanítóság tényleges részt vegyen a tanulóknak ezen nagyfontosságú és páratlan elterjedtségű könyvecskéjének létrehozatalában.

A német állatvédő egyesületek szövetségének naptára. A szövetség a fiatalságnak szánt állatvédő naptárt ad ki, amelyeneket több nagyobb egyesület is és magánvállalkozó is szokott kiadni. Valamennyi ilyen naptár csak „Tierschutz-Kalender,”

azaz „Állatvédő naptár” néven jelenik meg és csak az O. Á. V. E. naptára viseli a „Gyermeke-naptár” címet. A német szövetség is most teszi közzé az 1917. évi naptárra szóló irodalmi pályázatot, mely több tekintetben eltér a mi eljárásunktól. A 26 apró oldalon legfeljebb 6–8 oldalra terjedő prózai és verses közleményeket közölnek, melyek még másutt nem jelentek meg. Saját eredeti munkákat. Egy oldal 40 sor, egy sorban mintegy 50 betű. Jeligék alatt kell pályázni. A pályadíjakat nyomtatott oldalonként 12 márka 50 fillérjével számítják. A bíráló bizottság tanítókból és állatbarátokból áll. A pályaműveket március 15-ikéig a szövetség elnökéhez, Hartmann Ottóhoz kell elküldeni Kölnbe (Grosse Witschgasse 32/33.)

HIREK.

Tehénnvédő szabályrendelet. A földmívelésügyi miniszter jóváhagyta Szombathely r. t. városnak a fejőstehenek mesterséges nagyobbitása ellen alkotott szabályrendeletét.

A tejmizériák és a kecskenyésztés. Koppély Géza megbízottunk, gazdasági életünk egyik rokonszenves és nagyműveltségű tagja tanulmányt írt az Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapokba a fenti címen. Az értekezés élénk visszhangot keltett és valószínűleg eredményekre fog vezetni.

Megfigyelőházallat ellátott madáritató és fürdő. E címen értekezik az eperjesi Bohrandt Lajos a Zoologiai Lapok ez évi 1. számában.

Kutyahúsevők. Az Esztergomi Lapokban olvassuk, hogy a csolnoki Augusztá-telepen két cseh bányászcsalád rendszeresen kutyahússal táplálkozik.

Madáreleséghiány Bécsben. A bécsi állatvédő egyesület közlönye szerint a háborús rekvirálások következtében a madáreleségnek szolgált magfélékben hiány állott be, melyet nem csak az egyesület, de a madárkereskedők és magkereskedők is panasz tárgyává tettek. Az egyesület a földmívelési miniszterhez fordult orvoslásért.

Állatvédő találmányra pályázat. A bécsi állatvédő egyesületnek Gerold Róza úrnő 1907-ben 5000 K-t hagyományozott arra a célra, hogy ez összeggel egy olyan gyakorlati értékű találmány szerzője jutalmaztassék, mely találmány illetőleg szerkezet módot nyújt arra, hogy a kantárral rángatott zablával gyakorolt lókinzás az állatvédelem érdekének megfelelő, más emberes szerszám segítségével megszüntethető legyen. A bécsi állatvédő egyesület most megújítja a pályázat hirdetését azzal, hogy a pályázók találmányaik leírását rajzzal vagy mintával küldjék be.

Egy szép körlevél. Hunyad vármegye közigazgatási bizottsága a múlt tavasszal a következő magasszárnyalású körlevelet bocsátotta ki a madarak és fák napja érdekében:

A madarak és fák védelmének nagyfontosságát manap mindenki átérzi. Ezek védelme nemcsak nagy közgazdasági horderevvel bír, hanem erkölcs nemesítő hatással is, amely végző megnyilvánulásában még a közgazdasági eredményt is felülmúlja.

De különösen nagy fontossággal bír a serdülő gyermekek és ifjúság minden iránt fogékony lelkét a madarak és fák kultuszának fentartása felé terelni s azok szeretetét beléjük csepegtetni.

A modern pedagógia az egész világon magáévá tette a fák és madarak kultuszát, de sőt a nevelőtudomány egy nagyon hathatós eszközt talált meg ebben. Az alkotás rendre most bontja ki pompáját, az erdők és mezők dalosai visszatérnek régi fészükbe, hogy lelkünket üdítő énekükkel emeljék a természet remekét.

Ez alkalmából nem mulaszthatjuk el Cimed figyelmét a

madarak és fák védelmére és ápolására felhívni, egyben felkérni sziveskedjék a hatósága alatt álló összes iskoláknak elrendelni, hogy a madarak és fák napját a f. tanévben fokozottabb mértékben tartsák meg s az erről szóló jelentéseket legkésőbb június hó 15-ig közvetlenül a kir. tanfelügyelőséghez, még nemleges esetben is terjesszék be.

Déva, 1915. április 6.

Marx László főispán.

Állattenyésztésünk helyreállítása. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési szakosztálya országos mozgalmat indított meg, melynek célja állattenyésztési bajaink orvoslása, állatállományunk visszaállítása és nemesítése E célból összehívott értekezleten Pirkner János nyug. min. tanácsos előadó 20%-ra tette a szenvedett veszteséget, minőség tekintetében azonban mindenesetre javult állatállományunk, mert állatainak javát minden gazda igyekezett megőrizni. Ezen értekezleten Koppély Géza, az Országos Állatvédő Egyesület buzgó megbízottja a kecsketenyésztés érdekében emelt szót. Az Országos Állattenyésztési értekezletet március hó 5-ikére hívták össze.

Kiméljük igavonó állatainkat!

—
Etessük a madarakat!

—
Gyűjtsünk új tagokat!

KÜLÖNFÉLÉK.

A lovak és a háború. Gróf Hardegg Domokos szerint a földtekén élő lovak száma kerek számban 94 millió. Ebből a földteke északi felére 84 millió, a másikra 12 millió esik. Európában a lovak száma hozzávetőleg 43 millió, Németországban 4,345.000, Franciaországban 3,197.000, Nagy-Britanniában 2,100.000, Ausztria-Magyarországban 4 millió, európai Oroszországban 24,150 000, ázsiai Oroszországban 9 millió, az Amerikai Egyesült Államokban 23 millió, Japánban 1½ millió, Argentínában 7½ millió, Ausztráliában 2 millió. Eszerint a hármast ententnek 40, a központi hatalmaknak 8 millió ló áll rendelkezésükre. A mérleg mégis a 8 millió felé hajlik. Nagy-Britanniának Irországon kívül alig van katonai célokra alkalmas lova. Ugyanez áll Franciaországra nézve. Oroszországnak roppant lóállományából nemcsak az igen nagy számú lovasezredekre telik, hanem bőven elláthatná szövetségeseit is, ha azokkal összekötése volna.

Kutyahűség. Az „Araui Tierfreund“-ben olvassuk, hogy egy százados egy lövészárokban egy lompos kutyát talált, melynek lezsarolt állapotán megkönnyült, pártfogásába fogadta és etette. A százados elesett és megkapta külön sirját. A temetés után való este egy katona ment a sirhoz, hogy a fakeresztre fehér koszorút helyezzen. Ott ült a százados kutyája és keservesen vonított. A katona el akarta magával vinni, de minden szó és cirógatás hiába való volt, a kutya nem tágitott. A kutya csak vonított, a katonának kezét nyalogatta és merőn tekintett reá. A katona elérte a kutya kívánságát és reá emelte a puskát. A kutya rögtön elhallgatott és megkapta a kegyelemlövést. A katona a hú kutyát gazdája mellé temette el és neki is jutott a sírra egy fenyőág.

Elhagyott kutyák. A „Temps“ című francia hírlap megindító szövegű tudósítást közöl egy flandriai városból, melyből a lakosok mind eltávoztak és csak a kutyák maradtak vissza. Lehet mintegy 2—300 kutya, melyek között a nagy házőrző kutyától kezdve az ölebecskéig minden fajta képviselve van. Ezek az állatok az egész napot a házak előtt az utcán töltik. Itt üldögélnek, feszült várakozás kifejezésével tekint valamennyi egy irányba,

arra, merre a menekülők eltávoztak. Hogy miből élnek, azt nehéz megállapítani. Vagy patkányok, vagy vad után járhatnak. Tény az, hogy még megvannak.

Fehér kutyák és fehér macskák siketségéről értekezik dr. Zimmermann Ágoston a „Természettudományi Közlöny 1915. október 15-iki számában és arra a megállapodásra jut, hogy a hallószerv hiányos fejlettsége ezeknél a festéknélküliséggel állhat összefüggésben, de a két tünet társulásának okát adni az értekező sem tudja.

Megmérgezi a lovakat az ákácfa kérge. A délkeleti harctéren igen gyakran előfordul, hogy a lovak mérgezés tüneteinek között megbetegedtek. Hosszabb ideig nem voltak tisztában a baj eredetével, amíg meg nem állapították, hogy a lovak megrágnak az ákácfa kérget. A mérgezési tünetek kezdetén az állatok igen nyugtalanok, a kólikához hasonló jelek mutatkoznak náluk, amihez még a hátulsó végtagok megmerevedése is járul. A betegségben igen sok esetben el is hull az állat. Gyógyítás céljából hathatós segílyt nyújt az érvágás, az „Arecol Hydrobromy“ gyógyszer befecskendezése, mely kezelés mellett néhány hét múlva beáll a teljes gyógyulás. Bebizonyult, hogy az ákáckéreg ezen nagyfokú mérgező hatását a benne tartalommal 1,66 százalékban előforduló igen mérges „albumin“ okozza. Sajátságos, hogy a kéreg ilyen veszedelmes tulajdonsága mellett sem a levelek, sem a kocsánok nem mérgező hatásúak, sőt mint takarmány az ákácfalomb igen értékes és ajánlatos.

A megkerült papagály. Német folyóiratokban következő „barbár“ történet olvasható: Mecheln belga város közelében történt egy nagyobb földbirtokon, kastélyban, melynek gazdája a németek közeledtével családját Hollandiába küldötte, ő maga pedig gazdasága érdekében csak a legutolsó pillanatban távozott. A gyors távozás zavarában az öreg ur megfeledkezett kedves papagályáról. Midőn Antwerpen elesett és a belgák nagy része visszatért, az öreg ur is megjött és nagy fájdalommal tapasztalta, hogy bár a kastélyban minden rendben és helyén van, a papagálya eltűnt. Ennek vesztét, lehet mondani, sokkal inkább fájtalta, mint a gazdaságában szenvedett kárt. Nagy volt meglepetése, midőn egy napon Antwerpenből, X. ezred parancsnokságától hivatalos iratot kapott, mely szerint az ezred 3-ik századának birtokában egy francia és flamand nyelven beszélő, igen okos papagály van, melyet a lakói által elhagyott kastélyból egy katona száralomból vett magához, és mely több kézen át a századhoz jutott. Kipuhatták a madár hovatarozandóságát, és ha az öreg ur jelentkezik, a papagályt átveheti. Az öreg ur igen nagy örömmel utra kelt. Antwerpenben, ahol a század volt, ennek legényei az okos állatot rendkívül megkedvelték, bármi árt kínáltak a madár tulajdonosának. Ez azonban — így írja a német folyóirat — semmi árért sem volt hajlandó kedves madarától megválni, mely időközben néhány német szót is elsajátított.

Miért nem fárad el a ló állás közben? E címen írt tanulságos értekezést dr. Zimmermann Ágoston a Természettudományi Közlöny 1915. évi október 15-én megjelent számában. Az értekezést három ábra világítja meg, melyek a ló lábainak izmait tüntetik föl. „Általánosan ismeretes a lónak az a tulajdonsága — mondja Zimmermann dr. — hogy napokig, hetekig, sőt hónapokig állhat anélkül, hogy kimerülne. Sok ló állásközben alszik is. Nyilvánvaló, hogy a tartós állás biztosításához nagyobb izommunka, erőmegfeszítés nem kell, mert különben a ló kimerülve összerogyna. De kétségtelen az is, hogy a lónak ez a jellemző tulajdonsága csak végtagjainak különös anatómiai szerkezetén alapulhat. A ló végtagjainak sajátos szerkezete az izmokat bevonó, az izmokat helyzetükben megtartó és így az izmok működését is támogató erős izompályákon kívül még különös passzív hatású berendezések segítségével lehetővé teszi az ízületek rögzítését. Nagyban hozzájárulnak ahhoz azok a hatalmas, erős nagy inak, amelyek a ló lábán végighúzódnak és

különös hatásukkal a csontokat egymás fölött oszlopszerű helyzetben megtartják.“

De azért a lónak kimerültsége is az összeesésben nyilvánul, mint bármely más állaté Tudjuk ezt mi állatvédők, sajnálatos tapasztalatainkból.

A sötét istálló. A sötétség a zsirképződést állítólag elősegíti s ezért a hizlalásnál az állatokat sötét istállóba zárják. Ez mindenesetre állatkinzás. Ott azonban, ahol állatnevelésre fordítják a gondot és jó igásállatokra akarnak szert tenni, vagy jól tejelő teheneket akarnak, ott a sötét istálló nagyon hátrányossá is válik, mert az illető állatoknál vérszegénységet idéz elő. Amint a növénynél is szükséges a sok világosság, és világosság nélkül sápadtakká válnak, épen úgy van ez az állatoknál is. Ha tehát edzett nevelést akarunk, jól tejelő tehenet, vagy erős igásállatot, úgy sötét istálló nem alkalmas.

Humor. A mellőzött pályázó. Az Országos Állatvédő Egyesület egyik pályázata után egy nem nyertes pályázó a következőt írta az egyesületnek: „Látszik, hogy állatvédő egyesület hirdette a pályázatot, mert csupa állatnak adott pályadíjakat.“

A magas pártfogó Egy nagy úr megtiltotta az utcán egy kocsinak, hogy verje a lovát. Erre a kocsis levette a kalapját a jó előtt és így szólt: „Tisztelt Sárga úr, bocsásson meg, nem tudtam, hogy ilyen magas pártfogója van.“

Az enyémel azt tehetek, amit akarok Egy kocsis ütötte a lovát. Egy úr intette, hogy ne üsse a szegény állatot. Erre a kocsis azzal a megszokott felelettel szolgált: „En megvettem ezt a lovát, az enyém: tehát azt tehetek vele, amit akarok.“ Erre az úr verni kezdte a kocsist a botjával. Az ember kiabálva tiltakozott. Erre az úr ezt felelte: „En ezt a botot megvettem, az enyém, és így azt tesztek vele, amit akarok.“

A kutya társasága. Schopenhauer egyszer egy iszonyú unalmas társaságban felsóhajtott: „Bárcsak egy kutya volna itt!“

Kéreg a szíveken.

Egy nyolc év körüli, kis, szöghajú, bogárszemű leány sietett a gyalogösvényen. Élénk piros szoknyájában a zöld vetések között úgy látszott a messze távolból, mint egy kis tündér virág. Karján füles bugyigakorsót cipelt. Édes anyjának vitt friss vizet, ki reggel óta tikkasztó melegben kapálta a burgonya-földjét. A leányka mellett egy kis fehér szőrű, pár barna foltal tarkázott kutya ugra-bugrált vidáman. El-elszaladt előtte egy dobásnyira, meghengergette magát a gyepes úton. Úgy örült a kis jószág, hogy elszökhetett hazulról s utolérte már a faluvégen kicsike gazdaasszonyát.

— Virgonc! ne fuss el olyan messze, gyere ide, ha mondom! — kiált utána a kis leány, valahányszor messze előre szaladt az ösvényen a kis kutya.

A szomszédos tagúton két uradalmi vadőr haladt lomha léptekkel. Arról folytattak eszmecsérét, hogy mily jó volna ilyen hőségben egy kis hús italt bevenni a csárdában. Az egyik még csupaszképu siheder volt, hórihorgas lábakkal; a másik pedig alacsony, zömöktestű, hosszú, kajla bajuszu, középkorú férfi volt.

A hóri-horgas legény hirtelen úgy megállt egyik lóherevetés végében, mint a cövek, merően nézett a tulsó dülő felé s majd örömrivalva a combjára csapott: — Miska bácsi! vigadóját a huncut világnak, ma iszunk!

— Mi az, te? tán macska? — rikkant fel a korosabbik.

— Nem a'. Egy kis kutyuska, a dög.

— Hun te?

— Ott ni, a kukoricás végében.

— Ahá, már látom... Hála Isten, hogy akadt vegre valami. Csütlökre Ferke, azonnal, hogy el ne szalasszuk.

— Én is a mondó vagyok. No ni, egy kis leánygyerek megy utána, bizonyosan azoké.

— Ördög viszi, akárkié. Siess te át itt a kukoricültetés barázdájában, én pedig arra felülről kerülök utána. Első sorban azon legyünk, hogy a gyalogutról elreztünk.

Ezzel a két ember rohant a kijelölt utakon.

— Virgoncka! Nem jössz azonnal vissza, Virgoneka! — szólította ismét a kis leány az előre iramodott állatot.

Virgonc hirtelen megállt, megfeszített izmokkal, fejét magasra tartva nézett a kukoricás felé s majd ijedt vonítással szaladt vissza, kis gazdaasszonya felé. Ámde késő volt már, elébe került a hórihorgas. A kis állat rémülten fordult vissza s iramodott fölfelé. Onnét pedig a kajla bajuszu bukkant azonnal elő.

— Ferke, vigyázz! — kiáltott a horihorgasra.

Megrémülve vette észre a kis leány az üldözőket s könyörgöve kiáltott nekik:

— Jaj, ne bántásotok, kedves bácsik, ne bántásotok a kis, ártatlan Virgoncunkat! Nem tett semmi kárt, csak itt az úton jött velem.

A kis kutya vesztét érezve, kétségbeesetten, szivetpősen jajveszékelve fordult a lóhere barázdába, nyilsebesen vágatott üldözői elől.

— Feszítsük meg inunkat Miska bácsi, mert még megszökik előlünk a kis bestia! — kiáltott a siheder.

— Ne bántsák, ne bántsák, szegény kis állatunkat! Nem vétett az semmit senkinek! — könyörgött folyton remegő szívvvel, könnybe borult arccal a kis leány a lelketlen embereknek.

Haszatlan volt, nem indította meg őket sem a kis leány esdeklése, sem a kis állat könyörgő sirása. Mint egy félóráig hajszolták a dülökön keresztül-kasul, míg annyira kifárasztották a szivszaggatóan nyöszörögve siró állatot, hogy teljes közelbe jutva hozzá, lelőhették a tagút szélén. Csuron vizesen az izzadságtól, lihegve állt melléje a két ember. S a hórihorgas még oldalba is rúgta, mielőtt levágta volna az orrát:

— Adta gyalázatos bestiája, így kifárasztani az embert!

S hogy elmentek mellőle, a kis piros rokolyás leányka felkereste s görcsös zokogással borult reá.

— Oh, te szegény kis Virgoncom, megöltek azok az istentelen gyilkosok!

Nyolcvan fillér járt ki a két vadőrnek az uradalom pénztárából a nagy kegyetlenség árán megszerzett kis kutya orráért. Megittak rajta egy liter bort.

Oh, én Uram-Istenem! mily irtózatossá kére nekem kell lenni az ilyen emberek szívében! S vajjon mikor fognak az ily kéregek a kegyetlen szivekről lepattogzani?

Csité Károly.

PÖSTYÉN ma már kettős fogalom.

1. Hires iszapforrások csusz-, köszvény eseteiben az egész világon elismert páratlan gyógyhatásuk. 2. Kitűnően felszerelt hideggyógyintézetében neuraszténiák, szivbajok pompás eredménnyel kezelhetők. 1912-ben 18.000 fürdővendég. Télen-nyáron nyitva. Az Orsz. Állatvédő Egyesület tagjai utalvány alapján kedvezményben részesülnek. Felvilágosítást nyújt a **Fürdőigazgatóság.**

Felelős szerkesztő FODOR ÁRPÁD tanár, főtítkár.